

# Ա Ր Ա Ր Ա Տ Թ Թ Թ Թ

## Ե Մ Ս Ե Գ Ի Բ

ՐՕՆԵԿԵՆ՝ ԳԵՏՄԵԿԵՆ՝ ԲԵՆԵՍԻՐԵԿԵՆ՝ ԲԵՐՈՅԵԿԵՆ՝  
ԵՒ ԸԶԳԵՅԻՆ՝

ՔՅԻՐ Ը — ՏԱՐԻ ԺԲ: ԾԳՈՍՏՈՍ Ի

Ք Ո Ղ Ս Ն Դ Ս Ն Ո Ւ Ք Ի Ի Ն .

Երե--

|    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |     |
|----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 1. | Արօն եւ զխոռոթիւն. Ս. Վ.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | 353 |
| 2. | Բխուծունի քեւեռադիր արծ նաղրուծիւններ, Ն. Գորոյեան                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | 359 |
| 3. | Խմ սէր (բանաստ). Իշխան Բաղրասունի.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | 549 |
| 4. | Հայկական Առաքելական եկեղեցի Ռուսիայի մէջ.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 550 |
| 5. | Ճանապարհորդութիւն ի նամանդն Կարսի. Կ. Վ. Ս.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 555 |
| 6. | Ազգային տեսութիւն ( Ա. Գրային լուսաւորութեան նոր զարկ Վեմափառ. Կաթողիկոսի օրոյ: Կեանքի անկանոն երկույթներ: Կլօնական ուղղւթեան պակասութիւն զարս յների մէջ: Կրօնական զգացմունքի կարեւրութիւն: Կարկոճի համալսարանի պօժէստօրների յորդորական առ ուսանողներ: Միապետական Գերմանիայի նոր կրօնական ուղղութիւն: Հասարակապետական Ֆրանսիայի Վ. Հիւդօի կարծիք: Հայկական զարոցների մէջ աւանդված կրօն: Համեմատութիւն մանմետական, երբայեցի եւ լըրիստոնեայ աշակերտների: Մեր փափագ: Կարսից տեղեկութիւններ: Գճեմարանի քննութիւնների յաջող աւարտում ) . | 565 |
| 7. | Քաղուածք յօրադրութեանց Սինոդի սրբոյ Էջովածնի.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | 570 |
| 8. | Պատասխաններ խմբադրութեան կողմից կազմի վերայ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |     |

Վ Ա Ղ Ա Ր Շ Ա Պ Ա Տ .

Ի Տ Պ Ա Ր Ա Ն Ի Ս Ր Բ Ո Յ Կ Ա Թ Ո Ւ Ղ Ի Կ Է Է Զ Մ Ի Ա Մ Ն Ի :

Ռ Յ Ի Թ — 1879

# «ԱՐԱՐԱՏ» ԱՄՍԵՂՐԻ ԴԱՅՄԵՆՆԵՐ.

ԱՐԻՏԻՆԻ ԵՐԱՔԱՆԶԻՐ ամիս մի անգամ կհրատարակվի, բաղկանալով հինգ թիվերից այս ինքն քառասուն երեսերից: Հանդերձ ձանադալ հաճախով տարեկան գինն է Ռուսաստանի մեջ 4 ռուբլի — Տաճկաստանի մեջ 3 արծ. մեծիտ: — Պարսկաստանի մեջ 5 ռուբլի — Հնդկաստանի մեջ 6 ռուբլի: — Եւրոպա (Փարիզ, Լոնդոն, Յիւրիխ, Բեռլին) 20 ֆրանկ, և բաժանորդագրութիւնը կանխավճար պէտքէ լինի և ամսագրիս տարեգլխից սկսած:

Արտաքուստ եկած յօդուածներից և նամակներից ամսագրիս ուղղութեան և նպատակին վերաբերեալ և յարմար եղածները միայն կընդունվին հրատարակութիւն: Յօդուածները պէտքէ ՊԵՂ գրել և ամբողջութեամբ ուղարկել առանց շաշտալիքի թողնելու:

Ըմենայն դրութիւնները պէտքէ այսպիսի հասցեով ուղարկել. — ԱՐԱՐԱՏ ԱՄՍԵՂՐԻ ԽՐԱԳՐՈՒԹԵԱՆ. Ա. ԷՋՄԻԱԾԻՆ. ВЪ Редакцію журна́ла «АРАРАТЪ». Вагаршапатъ.

## «ԱՐԱՐԱՏ» ԱՄՍԵՂՐԻ

### ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐԻ ԱՆՈՒՆՆԵՐ

#### ԵՒ ԴԱՅՄ ԻՆԸԿՈՒԹԵԱՆ ՏԵՂԵՐ:

##### Աստախանի բեմ.

|               |                                               |
|---------------|-----------------------------------------------|
| Աստախան       | Սերովբէ քհ. Լազարեան                          |
| Արմաշիր - Նոր | Վարդան քհնյ. Գասպարեան                        |
| Գեորգեւազ     | Սարգիս ք. նյ. Տէր Պօղոսեան                    |
| Եղեռիս        | Գէորգ քհնյ. Յարութիւնեան                      |
| Ղզար          | Խորէն քահ. Վօրդանեան և Յովհաննէս Բուշուրեկեան |
| Մոզդուկ       | Թադէոս Ա. քհնյ. Խոսրովեան                     |
| Սաւառապօղ     | Պետրոս ա. քհնյ. Պատկանեան                     |
| Վաղիկավկազ    | Գալուստ քհնյ. Թումայեան                       |

##### Բնաւարթայի բեմ.

|             |                         |
|-------------|-------------------------|
| Ակիերման    | Արրահամ քհնյ. Մարութեան |
| Բաղիսարայ   | Պ. Մարտիրոս Պօլեաճեան   |
| Գրիգորիօպօղ | Դաւիթ քհնյ. Շահինեան    |

|               |                              |
|---------------|------------------------------|
| Էկեսերիկոդար  | Մինաս քհնյ. Բարեան           |
| Էյսի          | Մալգար ա. քահ. Սուրխառեան    |
| Թեոփոսիա      | Մարտիրոս ա. քհնյ. Տ. Գամեկան |
| Կարաւսուրազար | Յովհաննէս քհնյ. Սարըլեան     |
| Մեղիսօսօշ     | Պ. Գէորգ Խարամբղեան          |
| Մօսկիա        | Յակոբ ա. քհնյ. Սուրէնեան     |
| Նախիչեւան Նոր | Հոգեւոր Կառավարութիւն Հայոց  |
| Ս. Պէտերբուրգ | Գէորգ քահանայ Խանթարճեան     |
| Սիմեոնօսօշ    | Թովսէփոս քհնյ. Կոստանեան     |
| Քիչնի         | Ստեփաննոս Վարդապետ Մխթարեան  |
| Օդեսսա        | Գրիգոր քհնյ. Խօրասանճեան     |
| Օրբազար       | Թովսէփոս քահ. Հայրունի.      |
| Օրնիյ         | Կարապետ քհնյ. Չորսկեան       |

#### Երեւանի քեմ.

|                      |                                                  |
|----------------------|--------------------------------------------------|
| Ալեքսանդրօսօշի գաւառ | Գէորգ վրդպ. Սուրէնեան եւ Յովսէփ ա. քհ. Կոստանեան |
| Ապարան               | » Ղուկաս Վարդապետ, Մողնում                       |
| Գանձիքասար           | » Յակովբ քհնյ. , Թամամում                        |
| Գեօքլայ              | » Անանիա Վարդապետ, Նոր Բայազէտում                |
| Գողթնի               | » Պ. Հայրապետ Արաղխանեան                         |
| Դարաշագեազ           | » Մեսրոբ քհնյ. , Գէշիշվերանում                   |
| Դարաշիլագ            | » Գէորգ քհնյ. , Յամարաքերդում                    |
| Երեւանի Զանգիքար.    | Աստուածատուր ա. քհնյ. , Երեւանում                |
| Զանգեազոր            | » Խորայէլ քհնյ. Յարութիւնեան Գեօրխում            |
| Կարբի                | » Թովմաս քհնյ. , Բիւրականում                     |
| Կարս                 | » Գրիգորիս Եպիսկոպոս Աղուանեան                   |
| Կոզր                 | » Յովսէփ քհնյ. , Կողբում                         |
| Կոսայի               | » Յովհան քհնյ. , Արամունում                      |
| Նախիչեւան Հիւ        | » Հոգեւոր Կառավարութիւն Հայոց                    |
| Շարուր               | » Գրիգոր քհնյ. , Վարմադիարում                    |
| Սարդարապատ           | » Ստեփան քհնյ. , Ղուրտուղուլում                  |
| Սուրմաշու            | » Սարգիս ա. քհնյ. , Խղիրմաւայում                 |
| Վաղարշապատ           | » Թադէոս ա. քհնյ. , Վաղարշապատում                |
| Տաթև                 | » Յովհաննէս Վարդ. Ղալամեան                       |

#### Թիֆլիսի քեմ.

|           |                                              |
|-----------|----------------------------------------------|
| Ախալցխա   | Գրիգոր Արքեպիսկոպոս Յագինեան                 |
| Ախալքալաք | Խորէն ա. քահ. Բարսեղեան                      |
| Գանձակ    | Թադէոս վարդապետ եւ Գրիգոր քհնյ. Բարսեղի թեմ. |
| Գորի      | Հոգեւոր. Կառավարութիւն Հայոց                 |

|                      |                                                         |
|----------------------|---------------------------------------------------------|
| Գիշիցան              | Յարութիւն քննյ. Տէր Գէորգեան                            |
| Գուշեր               | Ալեքսանդր քննյ. Տէր Յարութիւնեան                        |
| Զախարա               | Յովնան քննյ. Առաքմեան                                   |
| Թեղաւ եւ շրջակայքում | Գէորգ ա. քննյ. Տէր Սարգսեան                             |
| Թիմիշ                | Ղազար ա. քննյ. Պապիզադճեան եւ Սարգիս ա. քննյ. Աւագանեան |
| Մեծ Ղարափիկաս        | } Լուսն քննյ.                                           |
| եւ շրջակայքում       |                                                         |
| Սղեմիս               | Սարգիս քննյ. Տէր Ստեփաննոսեան                           |
| Սուրամ               | Յովսէփ քննյ. Ասիւծեան                                   |
| Քուրաշիս             | Գաւիթ ա. քննյ. Եսարալեան                                |

Ղարաքաղի քեմ.

Նուխի եւ շրջակայք. Գիւղորիս Վարդապետ  
Շուշի եւ շրջակայքում Արիստակէս Վարդապետ Սեդրակեան

Շամախու քեմ.

|                  |                                |
|------------------|--------------------------------|
| Բագու            | Թադէոս ա. քննյ. Բուդաղեան      |
| Գերբեկ           | Ալսն քննյ. ա. Ղազարեան         |
| Դուքայ           | Աւագ քննյ. Աւշարեան            |
| Շամախի եւ շրջակ. | Համադապ Վարդապետ               |
| Դավրեժ           | Բարդուղիմէոս Վարդապետ          |
| Զմիռնիս          | Մելքիսեղնի Եպիսկոպոս Մուրադեան |
| Թեհրան           | Ծէրօն Աղա Մատուցեան            |
| Կաշկարայ         | Ստեփաննոս Աղանուրեան           |
| Կ. Պոլիս         | Պօղոս Վարդապետ Եղտամեան        |

Ուսման. — Ուստաստանի եւ արտաստանի վերոյիշեալ եւ ուրիշ քաղաքներից ու շրջականներից ամսօ գրիս բաժանորդագրվել ցանկացողները կարող են նշանակված գործակալներ լինել միջոցով ստորագրվել. եւ բաժանորդագրվել կանխիկ վճարելուց յետոյ, ուղղակի կամ գործակալների միջոցով ստանալ ամսագիրը:

ՊԱՏԵՆԵՆՆԵՐ ԽՄԻՆԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԻՏ:

Բագու, Սաջ, Դուք, Ստեփան, Ներ, Նոյն Առաքիայի ամերեն վերնագրով յօդուածք: Աւհաթառ Հայրապետն հաճ. եւ հաւան է շերանկեղծ եւ իմաստայի գրութեանը, որ կպարունակէ իւր մէջ շատ ճշմարտութիւններ, եւ իմրագրութիւնս կծայնակցէ շեղ. Սակայն ինչ ինչ հանգամանքների պատճառով նոյն յօդուածի տպագրութիւնը թողինք առ այժմ մինչեւ առաւել յարմարաւոր ժամանակ, գովելով միանգամայն շեր աղգասիրական զգացմունքը եւ բարեմաղթելով շեղ ամենայն յառաջադիմութիւն նոյն ուղղութեան գործունէութեան մէջ: